

MINI PROJEKT „OTWARTE ZABYTKI”

Temat projektu: Historia zaklęta w zabytku. Otwarte zabytki – sztuka zachowywania przeszłości za pomocą nowych technologii.

Czas: 6 jednostek lekcyjnych (4 spotkania po 45 min i jedno 90 min).

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum.

Cele projektu: Celem projektu jest zapoznanie uczniów gimnazjum z lokalną historią i zabytkami poprzez wykonywanie praktycznych zadań w terenie oraz zastosowanie nowych technologii tj. portale internetowe, fotografia cyfrowa itd. Jednym z celów mini-projektu jest współtworzenie katalogu zabytków na portalu www.otwartzabytki.pl, zbierającego i upowszechniającego wiedzę o zabytkach.

Połączenie obu elementów: wiedzy i technologii pozwala na zachowanie i przekazanie wiedzy kolejnym pokoleniom. Elementem kończącym projekt jest powstanie przewodnika po zabytkach stworzonego przez uczniów, który upowszechniany będzie na portalu „Otwartych Zabytków”, jak także na stronie internetowej szkoły.

Lekcja I

Temat zajęć: **Moja mała ojczyzna. Zabytki historyczne naszego regionu.**

Czas: 45 min

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum

Treści programowe:

- lokalne zabytki historyczne,
- historia zabytków, informacje o nich, lokalizacja zabytków.

Cele ogólne:

- poznanie przez uczniów najcenniejszych zabytków regionu, poszerzenie wiedzy na temat historii lokalnej,
- nabycie umiejętności nazywania, opisywania, umiejscawiania na mapie oraz określania czasu powstania zabytku,
- kształcenie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń:

- zna historię regionu na poziomie szkoły gimnazjalnej,
- nazywa i opisuje najważniejsze zabytki historyczne regionu,
- umiejscawia w czasie oraz lokalizuje na mapie poszczególne zabytki.

Metody

Wykład problemowy, opis, metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna), burza mózgów.

Pomoce

Ilustracje, plansze, mapa ścienna.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

Przebieg lekcji:

- sprawy organizacyjne (sprawdzenie obecności),
- zapisanie tematu lekcji,
- przedstawienie krótkiej historii regionu w kilku punktach na podstawie 5 zabytków istniejących w katalogu „Otwartych zabytków” i 5 które nie są skatalogowane,
- podzielenie uczniów na 2-4 osobowe grupy (w zależności od wielkości klasy i liczby zabytków, które zostaną wykorzystane w projekcie). W ramach grup uczniowie mają za zadanie wypisać jak najwięcej informacji na temat zabytków (podać nazwę, lokalizację, jeśli wcześniej słyszeli, podać datę powstania zabytku ewentualnie historię związaną z jego wzniesieniem),
- wspólna dyskusja, podczas której uczniowie przedstawiają znane im z autopsji lub opowieści zabytki,
- pod koniec lekcji nauczyciel informuje, że kolejne zajęcia przyjmą formę gry terenowej trwającej 90 min (2 godz. lekcyjne). Uczniowie mają za zadanie wziąć ze sobą aparaty cyfrowe (jeden na grupę) oraz notesy i długopisy. Nauczyciel podaje miejsce i czas zbiórki, np. szkoła, rynek miasta itd.

Lekcja II

Temat zajęć: **Szlakiem zabytków z przeszłości – gra terenowa**

Czas: 90 min

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum

Treści programowe:

- lokalne zabytki historyczne – praca w terenie,
- historia zabytków, informacje o nich, lokalizacja zabytków na mapie,
- praca własna uczniów, zajęcia praktyczne, sporządzanie zdjęć, ocenianie stanu zabytków.

Cele ogólne:

- poznanie przez uczniów najcenniejszych zabytków regionu, poszerzenie wiedzy na temat historii lokalnej,
- nabycie umiejętności nazywania, opisywania, umiejscawiania na mapie oraz określania czasu powstania zabytku,
- zapoznanie się z zabytkami w terenie, sporządzenie dokumentacji fotograficznej zabytków oraz oceniania stanu ich zachowania,
- kształcenie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń potrafi:

- wskazywać zabytki lokalne w terenie,
- sporządzać dokumentację fotograficzną zabytków,
- opisywać zabytki, które znajdują się w terenie,
- umiejscawiać w czasie oraz lokalizować na mapie poszczególne zabytki.

Metody

Gra terenowa.

Pomoce

Mapy (np. google maps, mapy na licencji CC Creative Commons), wydruki zawierające informacje o zabytkach, aparaty, krzyżówki, puzzle, układanki literowe, taśma, nożyczki, aparaty fotograficzne.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

Przebieg zajęć:

Przed przystąpieniem do gry terenowej, nauczyciel musi ją odpowiednio przygotować min. wyznaczyć trasę dla każdej grupy, uwzględniając zabytki omawiane na poprzedniej lekcji, przygotować krzyżówki, puzzle, układanki itp.

- Sprawy organizacyjne (sprawdzenie obecności).
- Wytłumaczenie reguł gry.
- Każda grupa otrzymuje mapkę regionu z zaznaczonym pierwszym punktem (mapy można pobrać bez naruszenia praw autorskich z Google maps lub ze stron oznaczonych licencją CC Creative Commons) Pod mapkami powinna być wyszczególniona legenda, zawierająca cyfry odpowiadające kolejnym zabytkom, pod którymi uczniowie powinni wpisać w odpowiedniej kolejności zabytki, do których dotarli, a także powinni je zaznaczyć na mapie zgodnie z legendą.

np.

1. Kościół Św. Jerzego (uczniowie sami wpisują nazwę zabytku, do którego aktualnie dotarli w ramach gry terenowej, cyfrę 1 mają zaś nanieść na mapę w miejscu odpowiadającym faktycznemu położeniu Kościoła):

- Na każdym punkcie, do którego dochodzą uczniowie powinny być umieszczone informacje o danym zabytku (może być to w formie wydruków). Uczniowie mają za zadania zapoznanie się z nimi. Następnie uczniowie udają się do kolejnego zabytku. Wskazówką dotyczącą kolejnego punktu mogą to być np.:
 - a)** hasło krzyżówki np. Ruiny Zamku (krzyżówka powinna być związana tematycznie z grą terenową i zabytkami),
 - b)** układanka z puzzli przedstawiająca konkretny zabytek np. pomnik,
 - c)** układanka z literek, z których należy ułożyć nazwę kolejnego zabytku np. *kamienica im.*,
 - d)** zagadka, której odpowiedzią jest kolejny zabytek,
 - e)** rozszyfrowanie skrótu i miejsce z nim związane np. KOP – Korpus Ochrony Pogranicza itd...

- Wszystkie informacje powinny znajdować się w pobliżu zabytków, być wyraźnie zaznaczone np. dużą kartką, zadania powinny być w kopercie, do której po jego wykonaniu wraca zawartość. W celu upewnienia się, iż uczniowie dotarli do wszystkich punktów, można zamieścić listę, na którą wpisują się osoby przybywające na punkt.
- Każda grupa ma za zadanie dokładniejszej analizy dwóch zabytków, w tym musi zebrać jak największą ilość informacji o danych dwóch zabytkach, sporządzić zdjęcia zabytków, ocenić ich materialny stan tzn. określić czy zabytki są w stanie dobrym, czy może nadają się do renowacji itd. np. gr. 1 musi szczegółowo opisać zabytki oznaczone na mapce numerami 1 i 3, grupa 2 – zabytki 2-4 itd... wszystko zależy od liczby grup i ilości zabytków.

- po przebyciu wszystkich punktów gry terenowej uczniowie spotykają się w ustalonym miejscu (wcześniej powinni zostać poinformowani o czasie zakończenia np. gra rozpoczyna się o godz. 14.00, ostateczne zakończenie 15.30),
- podsumowaniem może być krótki test z zapamiętanych wiadomości, może mieć on formę otwartą lub zamkniętą np.
 - a) Kościół świętego Jerzego został zbudowany w:
 - XIV w.
 - XVI w.
 - XVI/XVII w
 - b) Dwór w Krasnogrudzie należał do rodziny.....
 - wspólne sprawdzenie odpowiedzi, ogłoszenie zwycięzcy, wygrywa ta grupa która wykonała wszystkie zadania oraz uzyskała największą ilość punktów z testu.

Lekcja III

Temat lekcji: „Otwarte zabytki” – nowe technologie w służbie ochrony zabytków lokalnych

Czas zajęć: 45 min.

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum

Treści programowe:

- nowe technologie w inwentaryzowaniu zabytków,
- historia zabytków, informacje o nich, lokalizacja zabytków.

Cele ogólne:

- zastosowanie nowych technologii przy tworzeniu bazy danych „Otwarte zabytki”,
- ukazanie nowych technologii stosowanych przy rejestrze zabytków tj. portale internetowe, fotografia cyfrowa, programy do tworzenia prezentacji,
- kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych,
- kształcenie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń:

- nazywa i opisuje najważniejsze zabytki historyczne regionu,
- umiejscawia w czasie oraz lokalizuje na mapie poszczególne zabytki,
- znajduje zabytki oraz uzupełnia katalog z nimi na portalu www.otwartzabytki.pl (dodaje zabytek, zdjęcie, lokalizację itd.),
- wykorzystuje informacje pozyskane ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych,
- wykorzystuje w swojej pracy nowe technologie w tym internet, fotografię cyfrową oraz programy do tworzenia prezentacji np. PowerPoint.

Metody

Pokaz, zajęcia praktyczne (wskazana pracownia komputerowa).

Pomoce

Prezentacja, komputer, rzutnik, foldery wykorzystywane podczas gry terenowej, zdjęcia zabytków.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

Przebieg lekcji:

- Sprawy organizacyjne (sprawdzenie obecności).
- Podsumowanie gry terenowej.
- Uczniowie pozostają w tych samych grupach.
- Nauczyciel przedstawia uczniom portal www.otwartzabytki.pl. Tłumaczy, czym i do czego służy portal i dlaczego inwentaryzowanie i udostępnianie zabytków jest tak ważne (np. poprzez zachowanie wiedzy o zabytkach dla przyszłych pokoleń). Nauczyciel pokazuje, w jaki sposób działa baza danych „otwarte zabytki”, jak z niej korzystać, wyszukiwać zabytki, dodawać je, a także ich opisy i zdjęcia. Nauczyciel wraz z uczniami wprowadza do bazy jeden wcześniej przygotowany zabytek.
- Uczniowie podzieleni na grupy sprawdzają, które z zabytków poznanych podczas gry terenowej, istnieją już w katalogu, a które jeszcze nie. Uczniowie mają za zadanie wprowadzić informacje o zabytkach pozyskane podczas gry terenowej (każda grupa podczas gry miała szczegółowo do opracowania 2 zabytki – jeden będący w bazie, drugi nie). Uczniowie wprowadzają nazwę zabytku, opis, materialny stan zachowania, lokalizują zabytek na mapie, dodają zdjęcie itd.

W przypadku, gdy drugi zabytek istniał już wcześniej w katalogu, a jest możliwość poszerzenia wiedzy o nim, wówczas wskazane jest uzupełnienie wiedzy (nauczyciel może także przydzielić każdej z grup 2 dowolne zabytki poznane w ramach gry terenowej w celu wprowadzenie do katalogu, może się to odbywać na zasadzie losowania zabytków).

- Zadanie domowe: przygotowanie krótkiej prezentacji (może być multimedialna) na temat zabytków umieszczonych w katalogu „Otwartych zabytków” z uwzględnieniem wszystkich elementów wykorzystanych podczas wcześniejszej pracy.

Lekcja IV

Temat lekcji: **Historia zakłęta w zabytku - prezentacje**

Czas zajęć: 45 min.

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum

Treści programowe:

- lokalne zabytki historyczne – prezentacja pozyskanej wiedzy,
- nowe technologie – zastosowanie programów komputerowych w procesie prezentowania wiedzy,
- trasa zwiedzania zabytków lokalnych.

Cele ogólne:

- poznanie przez uczniów najcenniejszych zabytków regionu, poszerzenie wiedzy na temat historii lokalnej,
- prezentowanie wykonanej pracy na forum publicznym,
- zastosowanie nowych technologii w celu upowszechniania pozyskanej wiedzy,
- kształcenie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń:

- zna najważniejsze zabytki regionu, wymienia je, lokalizuje na mapie, opisuje ich historię itd.,
- prezentuje pozyskane w trakcie poprzednich lekcji informacje o zabytkach i sposobach ich upowszechniania,
- proponuje trasę szlakiem najciekawszych zabytków regionu.

Metody

Pokaz, opis, metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna), burza mózgów.

Pomoce

Rzutnik, komputer, prezentacje, mapy (w formie cyfrowej lub drukowanej).

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

Przebieg zajęć:

- sprawy organizacyjne (sprawdzenie obecności),
- krótkie 5 min. grupowe prezentacje zabytków (np. w formie prezentacji multimedialnej). Prezentacje powinny zawierać: nazwę i opis zabytku, mapę z lokalizacją, informacje o stanie zachowania zabytku, zdjęcie itd.),
- praca w grupach – zaproponowanie najatrakcyjniejszej trasy zwiedzania zabytków,
- dyskusja - wybranie najciekawszej trasy,
- poinformowanie uczniów o przygotowywaniu przewodnika po zabytkach w formie multimedialnej na kolejnych zajęciach.

Lekcja V

Temat: Śladami lokalnych zabytków – tworzenie trasy po najciekawszych zabytkach regionu

Czas zajęć: 45 min.

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum

Treści programowe:

- historia zabytków, informacje o nich, lokalizacja zabytków,
- trasa zwiedzania najciekawszych zabytków regionu.

Cele ogólne:

- poznanie przez uczniów najcenniejszych zabytków regionu, poszerzenie wiedzy na temat historii lokalnej,
- wykorzystywanie nowych mediów w celu upowszechniania wiedzy o zabytkach.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń:

- zna zabytki regionu, ich proveniencję, lokalizację itd.,
- proponuje trasę zwiedzania zabytków,
- przygotowuje w formie multimedialnej przewodnik po zabytkach.

Metody

Pokaz, opis, metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna), burza mózgów, zajęcia praktyczne.

Pomoce

Komputery, prezentacje przygotowane przez uczniów, mapy cyfrowe.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

Przebieg zajęć:

- sprawy organizacyjne (sprawdzenie obecności),
- przygotowanie przez uczniów trasy zwiedzania zabytków w formie multimedialnej (każda grupa przygotowuje swoją część – swoje zabytki, informacje o nich itp). Następnie wszystkie informacje zostają zamieszczone we wspólnej prezentacji, która następnie umieszczona zostaje na

stronie internetowej szkoły oraz na portalu „Otwarte zabytki”.

Podsumowanie i ocenienie zajęć

Aktywność: **2 pkt**

Gra terenowa:

- zebranie informacji ze wszystkich stanowisk: **10 pkt**,
- wykonanie zdjęć zabytkom: **2 pkt**,
- ocenienie stanu zachowania zabytków: **2 pkt**,
- zlokalizowanie zabytków na mapie: **2 pkt**.

Łącznie: 16 pkt

Przygotowanie prezentacji o zabytkach (w tym wyszukanie szczegółowych informacji w źródłach tradycyjnych i cyfrowych): **6 pkt**

krótkie wystąpienie na temat zabytków: **6 pkt**

wprowadzenie zabytków do bazy danych „Otwarte zabytki” (4 kroki dodawania zabytku):

10 pkt – 8 pkt za wprowadzony zabytek (miejscowość, nazwa, zdjęcie, lokalizacja itd.) + **2 pkt** za uzupełnienie wiedzy o istniejącym zabytku

wyznaczanie trasy: **2 pkt**

Łącznie: 42 pkt

poniżej 20 pkt – projekt niezrealizowany

Opracowała: **Katarzyna Radziwiłko**

KONTAKT

www.otwartzabytki.pl

Koordynatorki projektu:

Kasia Sawko, ksawko@centrumcyfrowe.pl

Katarzyna Werner, kwerner@centrumcyfrowe.pl

Jeśli masz jakieś pytania dotyczące „Otwartych zabytków”, napisz do nas na

kontakt-oz@centrumcyfrowe.pl

CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**

Projekt realizowany przez:

Centrum Cyfrowe Projekt: Polska

ul. Andersa 29

00-159 Warszawa

telefon: +48 22 243 93 06

www.centrumcyfrowe.pl

Scenariusz powstał w ramach projektu „**Otwarte Zabytki**” realizowanego przez **Centrum Cyfrowe Projekt: Polska** i finansowanego ze środków **Muzeum Historii Polski** w ramach programu **Patriotyzm Jutra**.

Publikację udostępniamy na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach, co oznacza, że można ją swobodnie kopiować, modyfikować, dystrybuować i prezentować publicznie.